

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Ndc/18/2016
Identifikačné číslo spisu:	6116203003
Dátum vydania rozhodnutia:	20.12.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6116203003.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiteľovi L. B., zomrelom XX. N. XXXX, naposledy bytom v Q., A. XXXX/X, za účasti dedičov 1/ L. Y., bývajúcej v Q. Q., P. XXXX/XX, 2/ I. R., bývajúcej v Q. Q., P. XXXX/XX, 3/ J. Q., bývajúcej v Q. Q., L. XXXX/X, 4/ C. G., bývajúcej v Q., Q. XXXX/XX, zastúpenej Mgr. Ladislavom Hrubčinom, advokátom so sídlom v Bratislave, Wolkrova 2, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1D/263/2016, takto

rozhodol:

Návrhu dedičky 1/ na príkazanie veci vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1D/263/2016 Okresnému súdu Banská Bystrica n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V listom z 18. novembra 2016 predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu dedičky 1/ na príkazanie veci Okresnému súdu Banská Bystrica z dôvodu vhodnosti (§ 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C. s. p.“). Návrh odôvodnila svojim nepriaznivým zdravotným stavom, ako aj tým, že v obvode Okresného súdu Banská Bystrica sa nachádza majetok poručiteľa.

2. Dedičky 2/ a 3/ s návrhom na príkazanie veci Okresnému súdu Banská Bystrica súhlasili. Dedička 4/ s návrhom na príkazanie veci nesúhlasila. Svoj nesúhlas odôvodnila tým, že žiadosť dedičky 1/ nemá oporu v zákone, keďže poručiteľ mal v čase smrti adresu trvalého pobytu v obvode Okresného súdu Bratislava V.

3. Najvyšší súd ako súd funkčne príslušný (ako súd najbližšie spoločne nadriadený vec prejednávajúcemu súdu a Okresnému súdu Banská Bystrica, ktorému sa má vec podľa návrhu dedičky 1/ prikázať - § 39 ods. 3 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh nie je opodstatnený.

4. Podľa § 39 ods. 2 C. s. p. na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

5. Podľa § 4 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C. m. p.“) ak bol

podaný návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, majú právo vyjadriť sa k návrhu tí účastníci, ktorých účasť v konaní vyšla najavo v čase podania návrhu.

6. Podľa § 396 ods. 1 C. m. p. konania o dedičstve začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

7. Predpokladom prikázania veci inému súdu podľa citovaného zákonného ustanovenia § 39 ods. 2 C. s. p. (z dôvodu vhodnosti) je existencia okolností, umožňujúcich hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie veci iným súdom než tým, ktorého príslušnosť na prejednanie a rozhodnutie bola určená na základe zákonných kritérií príslušnosti, existujúcich tu v čase začatia konania a zakladajúcich príslušnosť až do skončenia konania. Prejednávanie a rozhodovanie vecí súdmi, ktoré sú na ich prejednanie vecne i miestne príslušnými, je teda zákonom výslovne ustanoveným pravidlom a prípadné prikázanie (delegácia) určitej veci inému súdu len výnimkou z takéhoto pravidla, ku ktorej uplatňovaniu treba pristupovať reštriktívne (aby bola zachovaná podstata, že tu ide o výnimku a aby sa teda sama výnimka nestala pravidlom). Ak by totiž na to povolaný súd prikázal vec inému súdu podľa § 39 ods. 2 C. s. p., hoci by tu pre takéto rozhodnutie neboli podmienky, porušil by tým aj ústavne zaručené zásady, podľa ktorých 1/ nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a 2/ príslušnosť súdu ustanoví zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov). Práve so zreteľom k charakteru delegácie musí mať potom aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

8. Dôvodmi vhodnosti pre prikázanie veci inému súdu môžu byť len také okolnosti, ktoré umožnia hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie (a logicky tiež rozhodnutie) veci iným ako príslušným súdom. Úvaha o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov účastníkov konania, pričom na pomery účastníka konania, ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ďalších účastníkov konania. Rozhodne nie zanedbateľný význam pri posudzovaní existencie dôvodov pre uplatnenie opísanej výnimky z pravidla potom samozrejme má i stanovisko ostatných účastníkov konania.

9. Výnimočnosť inštitútu prikázania veci inému súdu z dôvodu vhodnosti skonštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky v stanovisku Cpj 31/97 z 20. októbra 1997, v ktorom uviedol, že ak sa po právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým bolo konanie o dedičstve skončené, objaví nejaký poručiteľov majetok alebo dlh, ku ktorým nebolo v pôvodnom konaní prihladené, trvá príslušnosť tohto súdu (§ 11 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok - ďalej len „O. s. p.“) aj pre rozhodnutie podľa § 175x O. s. p., pokiaľ výnimočne nedôjde k prikázaniu veci inému súdu z dôvodu vhodnosti (§ 12 ods. 2 O. s. p.) alebo nutnosti (§ 14 a nasl. O. s. p.). Vychádza sa zo zásady perpetuatio fori o trvaní súdnej príslušnosti raz určenej až do skončenia konania bez ohľadu na neskoršie zmeny okolností, ktoré sú inak pre určenie príslušnosti rozhodujúce.

10. Vo všeobecnosti platí, že okolnosti spočívajúce v tom, že účastník konania musí prekonať medzi miestom svojho trvalého pobytu a sídlom vecne a miestne príslušného súdu väčšiu vzdialenosť a táto cesta k príslušnému súdu je preňho spojená s rôznymi organizačnými, finančnými, zdravotnými a inými problémami, sú okolnosťami bežnými a samé osebe neodôvodňujú prikázanie veci inému súdu.

11. V danom prípade dedička 1/ navrhla prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti s poukazom na lokalitu majetku poručiteľa. Miesto, kde sa majetok poručiteľa nachádza, však nie je zákonodarcom prioritizovanou skutočnosťou určujúcou miestnu príslušnosť súdu (prioritizovanou skutočnosťou podľa § 88 ods. 1 písm. l/ O. s. p. bolo bydlisko poručiteľa, v súčasnosti podľa § 158 písm. a/ C. m. p. je to adresa trvalého pobytu poručiteľa v čase jeho smrti). Navyše najvyšší súd v bode 9. uvedenom stanovisku (stanovisko možno s prihliadnutím na § 396 ods. 1 C. m. p. aplikovať aj na danú vec, nakoľko konanie začalo ešte za účinnosti O. s. p.) zaujal jednoznačný názor na miestnu príslušnosť súdu v konaní o novoobjavenom majetku. Miesto majetku poručiteľa tak nie je výnimočným dôvodom schopným prelomiť v bode 7. uvedené ústavné zásady. Dedičkou 1/ uvádzané zdravotné problémy komplikujúce jej prípadnú cestu k príslušnému súdu sú ako bolo uvedené v bode 10. okolnosťami

bežnými neodôvodňujúcimi prikázanie veci inému súdu. Namietané okolnosti preto nie sú natoľko závažné, a to aj napriek súhlasu dedičiek 2/ a 3/, aby bolo možné na ich základe považovať návrh za opodstatnený. Okrem toho v predmetnej veci treba zohľadniť aj negatívne stanovisko dedičky 4/ k návrhu na prikázanie veci Okresnému súdu Banská Bystrica.

12. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 C. s. p. Preto návrhu nevyhovel.

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.